

SPREMNI ZA GREEN CHALLENGE!

*IDEJE ZA UČIONICU
ZA ZELENIJU EUROPU*

@EUinmyRegion — #dingdongEU

NASTAVNICI ZA BUDUĆNOST? POZIVNICA

EU pokušava doprijeti do svojih građana kako bi Europu zajedno učinili održivim kontinentom.

Vi kao srednjoškolski nastavnici u jedinstvenom ste položaju za

- educiranje sljedeće generacije o pitanjima i prilikama povezanim s okolišem te
- poticanje mladih ljudi da pokrenu „zelenu“ akciju u svojem životu.

Jedva čekate preuzeti takvu ulogu, no niste sigurni kako? Ovaj vam alat u tome može pomoći!

POZADINA ALATA

temelji na kampanji „**DING DONG — Spremni za Green Challenge**“ – inicijativi EU-a koja uključuje mlade Europljane u svrhu izgradnje održive budućnosti (listopad 2020. – lipanj 2021.).

Usmjeren je na **5 ključnih tema u području održivosti** s kojima se EU i njegovi građani moraju suočiti u narednim godinama.

Uspostavljen je kao **suradnja s 15 lokalnih utjecajnih osoba na društvenim mrežama** koje su

- posjetile poticajne zelene projekte koje je omogućio EU
- prihvatile „Green Challenge“ kako bismo zaštitili naš planet.

Izveščivanje o iskustvima utjecajnih osoba na [društvenim mrežama](#) i [web-mjestu kampanje „DING DONG“](#).

5 TEMA O ODRŽIVOSTI

Stanovanje/
zgrade

Proizvodnja/
potrošnja

Očuvanje
prirode

Selidba/
putovanje

Hrana

UPOTRIJEBITE KAMPANJU „DING DONG“ KAO ODSKOČNU DASKU

Ovaj skup alata pomaže nastavnicima da:

- rasprave o **5 tema u području održivosti** s učenicima u dobi od **12 do 19 godina**
- **inspiriraju učenike konkretnim primjerima** zelenih projekata na lokalnoj razini
- dobiju ideje za **Green Challenge** koji učenici mogu provesti u školi ili izvan nje
- pronađu korisne **resurse o održivosti i mjerama EU-a** za daljnje proučavanje/ mogućnosti učenja.

ALAT SADRŽI

Za svaku od 5 tema :

- **Pozadinske informacije o**
  - konkretnim problemima s okolišem,
  - ciljevima i mjerama EU-a za njihovo rješavanje.
- **Primjeri projekata iz svih država članica** radi prikazivanja načina na koji inicijative EU -a i lokalne inicijative mogu zajednički izgraditi održiviju budućnost.
- **Doprinos koji svi možemo učiniti** — teme za raspravu i „Green Challenge“ za učenike.
- **Poveznice na dodatne informacije** o temama.

KAKO UPOTREBLJAVATI ALAT

Odaberite jednu ili nekoliko od ponuđenih 5 **tema iz područja održivosti** koje su obuhvaćene kampanjom.

Raspravljajte o temi pomoću informacija navedenih u ovoj prezentaciji.

Odaberite zelene projekte s popisa na kraju ove prezentacije kako biste svojim učenicima pokazali da je lokalna akcija zaštite okoliša važna te da EU podržava te napore u području održivosti na terenu.

- **Raspravljajte o projektima** s obzirom na probleme sa zaštitom okoliša s kojima se susreću i zelena rješenja koja nude.
- Zajedno sa svojim učenicima **razmotrite druge mogućnosti suočavanja s problemima u području okoliša** za građane i donositelje politika.

Potičite učenike da **organiziraju „Green Challenge”** — aktivnosti za postizanje veće održivosti njihovih škola, domova i stilova života.

ALAT

@EUinmyRegion — #dingdongEU

OPĆE INFORMACIJE: MJERE EU-A ZA ODRŽIVOST

@EUinmyRegion — #dingdongEU

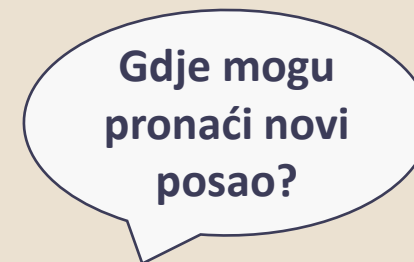
NEKA EUROPA PONOVRNO BUDE **ZELENA!**

Vizija Europe za 2050. godinu

- Nulta neto stopa emisija stakleničkih plinova
- Smanjiti naš otpad na najmanju moguću mjeru
- Očuvati naše ekosustave

Kako bismo to ostvarili, moramo živjeti, trošiti i proizvoditi na drukčiji način.

Nikoga se ne smije izostaviti.

KAKO TO POSTIĆI?

EU POMAŽE **REGIJAMA I GRADOVIMA** DA POSTANU **POKRETAČI PROMJENA**

Od 2021. do 2027. godine EU će podržavati lokalne „zelene“ akcije s više od 100 milijardi eura. Primjeri podržanih projekata uključuju:

- e-biciklističke postaje na solarno napajanje,
- organsku hranu u školskim kantinama,
- borbu protiv morskog otpada

...za više primjera projekata pogledajte popis na kraju ove prezentacije.

EU više ne podržava lokalne mjere koje zagađuju okoliš.

PET TEMA U PODRUČJU ODRŽIVOSTI

PRIJEDLOZI ZA AKTIVNOSTI
U UČIONICI

1. TEMA – STANOVANJE/ZGRADE

U ČEMU JE PROBLEM?

- Zgrade čine **40 %** potrošnje energije i **36 %** svih emisija CO₂.
- **Ukupno 75 %** zgrada u EU-u nije energetske učinkovite, a trenutno **se svake godine obnavlja manje od 1 % zgrada**.
- Više od 50 milijuna kućanstava u EU-u energetske je siromašno = nema pristup energetske uslugama zbog čimbenika kao što su niski prihodi, visoki računi i neučinkovite zgrade.

Izvori: [Europska komisija](#), [Europski zeleni plan](#) | [Opservatorij EU-a za energetske siromaštvo](#)

1. TEMA – STANOVANJE/ZGRADE

NA KOJI SE NAČIN EU BAVI TIM PROBLEMOM?

EU se obvezao da će do 2050. godine značajno smanjiti svoju potrošnju energije iz kućanstava (kao dio **Europskog zelenog plana** — plana da se Europa učini prvim klimatski neutralnim kontinentom na svijetu do 2050.).

Podržava

- **obnovu zgrada**, kako bi trošile manje energije, proizvodile manje račune za električnu energiju i poboljšale zdravlje i dobrobit ljudi
- **izgradnju novih zgrada koje troše vrlo malo energije** — ili **proizvode više energije nego što je upotrebljavaju** (energetski neutralne ili „pasivne“ zgrade).

Izvori: [Europska komisija, Europski zeleni plan](#) | [Opservatorij za energetska siromaštvo EU-a](#)

 @EUinmyRegion — #dingdongEU

1. TEMA – STANOVANJE/ZGRADE

Operated by: "Inicijativa građana
za održivi razvoj"

PRIMJER PROJEKTA: „PAMETNI ČUVARI ENERGIJE” POMAŽU SVOJIM ŠKOLAMA PRI UŠTEDI ENERGIJE

Izvor: Komisija EU-a/©Energy@School; opis projekta dostupan je [ovdje](#) na hrvatskom, njemačkom, mađarskom, talijanskom, poljskom i slovenskom jeziku. Na kraju prezentacije pogledajte popis s primjerima projekata iz svih zemalja EU-a.

@EUinmyRegion — #dingdongEU

1. TEMA – STANOVANJE/ZGRADE

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

1. izazov: Učinite svoju školu energetske učinkovito

Učenici istražuju energetske učinkovitost svojih školskih zgrada. Koji se koraci mogu poduzeti (kratkoročni, srednji ili dugoročni) za uštedu energije i smanjenje emisija? U malim grupama prepoznaju problematična područja te istražuju moguća rješenja. Učenici zatim svoje rezultate predstavljaju ravnateljima svojih škola kako bi potaknuli promjene.

1. TEMA – STANOVANJE/ZGRADE

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

2. izazov: Potaknite druge da smanje potrošnju energije

Učenici razmatraju kako smanjiti svakodnevnu potrošnju energije kod kuće i u školi (npr. isključivanjem radijatora i uređaja koji se ne upotrebljavaju). Svaki od učenika piše 10 najboljih savjeta (npr. infografiku, poster, objavu na društvenim mrežama) koji su namijenjeni drugim mladim ljudima. Učenici potom ispituju savjete sa svojim vršnjacima. Koji je najučinkovitiji način uvjeriti druge na pokretanje promjena?

1. TEMA – STANOVANJE/ZGRADE

Created by: "Iniciativa Green
for Youth" Team

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

3. izazov: Pronađite pasivnu kuću u blizini

Učenici pronalaze pasivnu kuću / zgradu u svojoj regiji ili državi te uče o ekološkom dizajnu i izgradnji. Kako je izgrađena? Koji su materijali upotrijebljeni? Koje kriterije treba poštovati? Učenici razgovaraju s projektantom / stručnjakom za okoliš (osobno ili virtualno), ako je to moguće, kako bi naučili više o ekološkoj izgradnji.

Učenici pripremaju prezentaciju ili model pasivne zgrade (virtualno ili uživo) kako bi objasnili kako se pasivna kuća dizajnira u usporedbi sa standardnom zgradom. Kako se grade današnje zgrade da bi bile energetske učinkovitije? Koje su prednosti i nedostaci (kratkoročni, srednji i dugoročni) pri upotrebi tih tehnika? Raspravljaju o svojim otkrićima i dijele ih sa svojim razrednim kolegama.

2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA

U ČEMU JE PROBLEM?

- Industrija je odgovorna za **20 %** ukupnih emisija stakleničkih plinova EU-a.
- Samo **12 %** materijala koje upotrebljava industrija u EU-u dolazi iz recikliranih izvora
- Samo **40 %** cjelokupnog kućanskog otpada u EU-u ponovno se upotrebljava ili reciklira.
- Plastični otpad predstavlja ključni problem jer se **manje od trećine** plastičnog otpada u Europi reciklira.
- Modna industrija proizvodi **10 % globalnih emisija CO2**, a svake godine potroši otprilike **1,5 bilijuna litara vode**.

2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA

NA KOJI SE NAČIN EU BAVI TIM PROBLEMOM?

Europska se unija obvezala:

- pomoći industriji EU-a **da njihovi postupci i proizvodi postanu održiviji**
- smanjiti potrošnju resursa,
- potaknuti **nove poslovne modele** koji se temelje na iznajmljivanju roba i usluga,
- osigurati da se sva ambalaža u EU-u do **2030.** može ponovno upotrebljavati ili reciklirati.

Zahvaljujući tom radu Europa će postati prvi klimatski neutralni kontinent na svijetu do **2050.** kao dio **Europskog zelenog plana.**

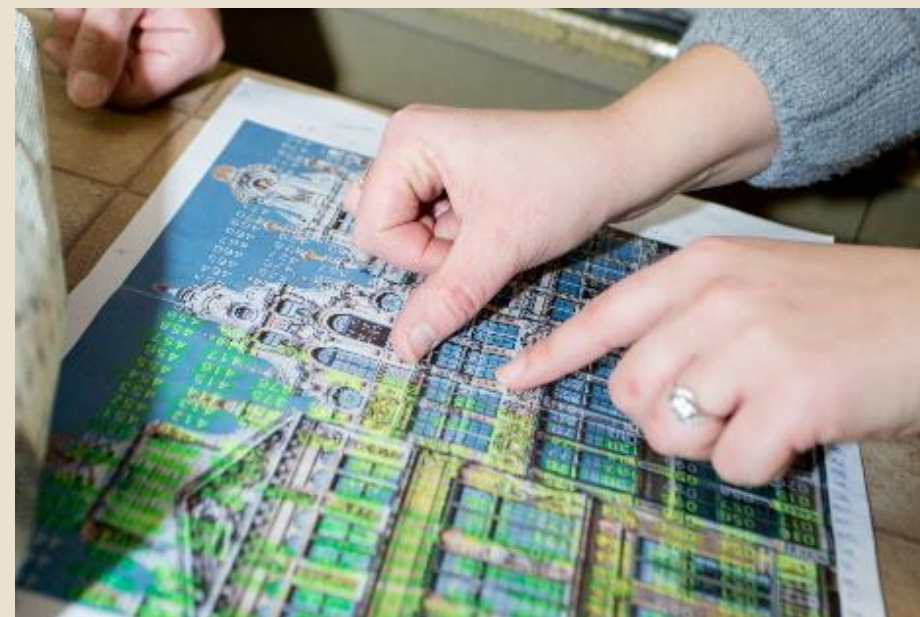
Izvori: [Europska komisija, Europski zeleni plan](#) | [Europska komisija, otpad](#) | [Europski parlament, plastični otpad](#) | ocjene prirode, [Nature Reviews](#), [Cijena brze mode za okoliš](#)

2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA

PRIMJER PROJEKTA: L 'OUVROIR – PONOVNNA UPORABA (ENG. UPCYCLING) ZA KRUŽNO GOSPODARSTVO

2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

1. izazov: Otkrivanje visokog troška brze mode

Učenici uče o utjecaju proizvodnje određenog odjevnog predmeta na okoliš. Čimbenici koje treba uzeti u obzir: Emisije CO₂, potrošnja vode, sirovine, ambalaža, prijevoz. Koje su dostupne alternative za praćenje modnih trendova?

Učenici dobivaju izazov pokušati se odjenuti na održiv način za neki poseban događaj (npr. za školski koncert, za zabavu na kraju školske godine) posuđivanjem odjeće, kupnjom polovne odjeće, ponovnom uporabom, izradom ili unajmljivanjem odjeće za jednu noć. Učenici fotografiraju svoje „nove” odjevne kombinacije te sastavljaju vlog ili blog o održivom odijevanju da bi nadahnuli druge da slijede njihov primjer.

2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

2. izazov: Poticanje kružnog gospodarstva u svojem okruženju

Učenici istražuju koncept kružnog gospodarstva i na koji se način proizvodi mogu dizajnirati kako bi se mogli ponovno upotrebljavati i reciklirati. Sastavljaju elektronski imenik ili internetsku stranicu ekološki prihvatljivih tvrtki i usluga na svojem području (npr. usluge za iznajmljivanje odjeće, trgovine za ponovno punjenje, kafiće za male kućanske popravke itd.). Potaknite ih na dijeljenje tog popisa u školi i na društvenim mrežama kao podršku lokalnom kružnom gospodarstvu!

2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

3. izazov: Ponovna uporaba starog predmeta

Učenici pronalaze stari, neupotrijebljeni predmet ili odjevni predmet kod kuće radi recikliranja ili ponovne uporabe. Prvo istražuju različite ideje i tehnike (npr. videozapisi s platforme YouTube) koje mogu upotrijebiti, pri čemu si međusobno postavljaju izazove kako bi došli do najkreativnijih ideja za ponovnu uporabu. Nakon toga rade pojedinačno ili u malim grupama te svoje vještine podvrgavaju testu kako bi odabranom predmetu podarili novi život. Učenici snimaju fotografije ili videozapise prije i nakon transformacije kako bi prikazali preobrazbu.

3. TEMA – OČUVANJE PRIRODE

U ČEMU JE PROBLEM?

- **Polovica** svjetskog bruto domaćeg proizvoda (BDP), **40 bilijuna eura**, ovisi o prirodi.
- Trenutačno je **samo 23 %** vrsta i **16 %** staništa u dobrom stanju.
- Postoji rizik od izumiranja **milijun** vrsta.
- Od 1990. godine, uobičajena je populacija ptica u Europi smanjena za **12 %**.
- Gradska područja više **su nego se udvostručila** od 1992. godine.

3. TEMA – OČUVANJE PRIRODE

NA KOJI SE NAČIN EU BAVI TIM PROBLEMOM?

EU se obvezao do 2030. godine zaštititi i obnoviti oštećene ekosustave s ciljevima, između ostalog,:

uspostavljanja zaštićenih područja na najmanje **30 %** kopna i **30 %** mora ([mreža Natura 2000](#)),

- obnove najmanje **25 000 km** rijeka,
- sadnje **3 milijarde** stabala.

Zahvaljujući tom radu Europa će postati prvi klimatski neutralni kontinent na svijetu do **2050.** kao dio **Europskog zelenog plana.**

Izvori: [Europska komisija, Strategija EU-a o bioraznolikosti](#) | [Europska agencija za okoliš](#) | [Ujedinjeni narodi, Ciljevi održivog razvoja](#)

3. TEMA – OČUVANJE PRIRODE

PRIMJER PROJEKTA: EU I LOKALNA ZAJEDNICA UDRUŽUJU SNAGE ZA SUOČAVANJE S PROBLEMOM MORSKOG OTPADA

Zaustavimo taj trend!

3. TEMA – OČUVANJE PRIRODE

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

1. izazov: Čišćenje lokalne zelene površine

Učenici organiziraju akciju „Trash Walk” oko zelene površine kako bi prikupljali otpad, uz poštivanje svih mjera za zaštitu od bolesti COVID-19 u mjestu gdje živite. Zamolite ih da vode bilješke o vrstama prikupljenog otpada i neka istraže koliko će trebati da se ti predmeti razgrade. Pomoću tih informacija učenici razrađuju informacijsku i medijsku kampanju kako bi potaknuli ljude na promjenu svojeg ponašanja.

3. TEMA – OČUVANJE PRIRODE

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

2. izazov: Zazelenite svoja školska dvorišta

Učenci istražuju kako poticati bioraznolikost i kako svoja školska dvorišta učiniti zelenijima. Postoji li zelena površina koja se može preobraziti u vrt poljskog cvijeća? Može li se jednostavnim mjerama poticati biljni i životinjski svijet (npr. kućicom za kukce, kućicom i hranilicom za ptice, kućicom za šišmiše)? Na temelju svojih ideja učenici sastavljaju i predstavljaju plan obnove biljnog i životinjskog svijeta ravnateljima svojih škola, a zatim osnivaju radne skupine sastavljene od učenika i osoblja škole koji će taj plan provesti u djelo.

3. TEMA – OČUVANJE PRIRODE

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

3. izazov: Postani ekološki turist

Gdje se nalazi najbliže zaštićeno područje u okviru mreže [Natura 2000](#)? Učenici istražuju mrežu Natura i njezine ciljeve. Na koji način to područje radi na zaštiti lokalne bioraznolikosti? Koliko ljudi posjećuje to područje svake godine? Kako se ekološki turizam razlikuje od konvencionalnog turizma?

Svaki od učenika piše smjernice o tome kako postati ekološki turist. Svoje smjernice dijele na internetu te organiziraju posjet (fizički ili virtualni) spomenutom području mreže Natura 2000 kako bi smjernice isprobali u praksi.

4. TEMA – SELIDBA/PUTOVANJE

Created by Lame
from Noun Project

U ČEMU JE PROBLEM?

- Promet je odgovoran za **jednu četvrtinu** svih emisija stakleničkih plinova (GHG) u Europi i stalno se povećava.
- Cestovni promet (automobili, autobusi, prijevoz tereta) odgovoran je **za više od 70 %** svih emisija CO₂ u prometu.
- Emisije CO₂ u cestovnom prometu također su glavni uzrok **zagađenja zraka** u gradovima.

4. TEMA – SELIDBA/PUTOVANJE

NA KOJI SE NAČIN EU BAVI TIM PROBLEMOM?

- **Održiviji načini prijevoza** (npr. vlak, tramvaj, bicikl, električni automobil) pomažu pri smanjenju emisija i poboljšanju kvalitetu zraka.
- EU se obvezao da će do **2050.** smanjiti emisije stakleničkih plinova u prometu za **90 %** (kao dio **Europskog zelenog plana** — plana da se do 2050. godine Europa učini prvim klimatski neutralnim kontinentom na svijetu).

Izvor: [Europska komisija, Europski zeleni plan](#)

4. TEMA – SELIDBA/PUTOVANJE

Created by Lene
from Nasa Project

PRIMJERI PROJEKATA: NOVE BICIKLISTIČKE STAZE I NADOGRADNJA ŽELJEZNIČKOG KOLODVORA U ČEŠKOJ REPUBLICI

4. TEMA – SELIDBA/PUTOVANJE

Created by Lame
from Noun Project

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

1. izazov: Smanjite svoje putovanje automobilom

Mogu li učenici smanjiti broj tjednih putovanja automobilom hodanjem, korištenjem javnog prijevoza, zajedničkim korištenjem automobila, vožnjom bicikla, električnim romobilom itd.? Učenici izrađuju vlog o svojim zelenim putovanjima, ocjenjuju različite načine održivog prijevoza te svoja iskustva dijele na društvenim mrežama upotrebom ključne riječi kampanje.

4. TEMA – SELIDBA/PUTOVANJE

Created by Lerne
from Noun Project

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

2. izazov: Smanjite svoj ugljični otisak

Učenici prvo izračunavaju svoj ugljični otisak i ugljični otisak svoje obitelji pomoću internetskog kalkulatora (npr. www.carbonfootprint.com/calculator.aspx) i uspoređuju dobivene podatke s onima svojih kolega. Zatim si svaki učenik postavlja cilj i vremensko razdoblje za smanjenje svojeg ugljičnog otiska. Učenici prate svoj napredak (npr. izradom videodnevnik) i ažuriraju svoj razred na kraju izazova.

4. TEMA – SELIDBA/PUTOVANJE

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

3. izazov: Istražite svijet na održivi način

Učenici planiraju buduće ili zamišljeno putovanje održivim načinima prijevoza.

- Učenici istražuju odredišta u svojoj regiji koja pokrivaju određene interesne točke (npr. kulturna, sportska, kulinarska, prirodna ljepota) i planiraju putovanje koje se temelji na održivim načinima prijevoza.
- Kada bi učenici imali željezničku kartu za putovanje diljem Europe, kamo bi išli i zašto? Koja je najveća udaljenost koju je moguće prijeći održivim načinima prijevoza? Čije putovanje ima najniži ugljični otisak?

Učenici svoja održiva putovanja predstavljaju razredu (npr. kartama, brojanjem emisije ugljika, objavama na blogovima, člancima) te glasaju za pobjednike.

5. TEMA — HRANA

U ČEMU JE PROBLEM?

- Poljoprivreda čini **10 %** emisija stakleničkih plinova EU-a (koje su prouzročene npr. stočarstvom, poljoprivrednim zemljištem, uporabom gnojiva).
- Tlo je tanak sloj osjetljivog i neobnovljivog resursa o kojem ovisi **95 % sve proizvodnje hrane** — i brzo se smanjuje.
- Otprilike **88 milijuna tona otpada od hrane**, što je procijenjeni trošak od **143 milijarde eura**, svake se godine stvara u EU-u.
- **1 od 5 smrtnih slučajeva** u EU-u 2017. bio je povezan s nezdravim načinima prehrane.

5. TEMA — HRANA

NA KOJI SE NAČIN EU BAVI TIM PROBLEMOM?

EU se obvezao ostvariti nekoliko ciljeva do 2030., uključujući:

- smanjiti upotrebu gnojiva za najmanje **20 %**;
- smanjiti upotrebu štetnih pesticida koji zagađuju tlo, vodu i zrak za **50 %**;
- osigurati da se **25 %** ukupnog poljoprivrednog zemljišta upotrebljava za ekološku poljoprivredu,
- smanjiti otpad od hrane za **50 %**.

Ti će ciljevi pomoći da Europa do **2050.** postane prvi klimatski neutralni kontinent na svijetu kao dio **Europskog zelenog plana**.

READY FOR
THE GREEN
CHALLENGE!

Izvori: [Europska komisija, Zeleni plan](#) | [Europska agencija za okoliš](#) | [Europska komisija, otpad od hrane](#)

@EUinmyRegion — #dingdongEU

5. TEMA — HRANA

Created by Adam Dziedzic
www.dingdong.eu

PRIMJER PROJEKTA: URBANA POLJOPRIVREDA PROIZVODI ODRŽIVU HRANU U BRUXELLESU

5. TEMA — HRANA

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

1. izazov: Kuhajte održivo zajedno

Učenici kuhaju jela lokalnim, sezonskim i održivo uzgojenim proizvodima. Pozovite lokalnog kuhara da vam održi predavanje o kuhanju, bilo uživo ili virtualno. Ako je moguće, za to upotrijebite i lokalne proizvode kojima su dodijeljene [oznake kvalitete hrane EU-a](#). Učenici izrađuju e-kuharicu pripremljenih jela i dijele ih s prijateljima i obitelji.

5. TEMA — HRANA

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

2. izazov: Prijeđi na ekološki prihvatljive obroke

Učenici istražuju koliki je ugljični otisak njihovih obroka. Tjedan dana vode bilješke o tome što jedu za ručak i o otpadu koji pri tome nastaje. Tjedan nakon toga prelaze na „zeleni ručak” – učenici konzumiraju samo lokalnu / vegetarijansku hranu, s nultom stopom otpada i bez plastične ambalaže ili pribora za jelo. Učenici s kolegama iz razreda raspravljaju o svojim iskustvima. Zatim surađuju na osmišljavanju duhovite medijske kampanje kojom pokušavaju uvjeriti ostatak škole da odbace svoje sendviče omotane u plastiku i brzu hranu s velikim ugljičnim otiskom.

5. TEMA — HRANA

NA KOJI SE NAČIN UČENICI MOGU BAVITI TIM PROBLEMOM?

3. izazov: Izračunajte trošak za okoliš

Učenici posjećuju tržnicu ili trgovinu na poljoprivrednom gospodarstvu kako bi saznali više o prednostima hrane koja se lokalno proizvodi u odnosu na hranu koja se prevozi stotinama ili tisućama kilometara kako bi pristigla na police trgovina. Umjesto toga, mogu istraživati utjecaj na okoliš lokalno uzgojenih proizvoda (npr. jabuke, jagode) u usporedbi s istim proizvodom koji se uvozi iz neke daleke zemlje.

Koji su drugi čimbenici važni pri izračunu ugljičnog otiska hrane koju jedemo? A što je s hranom koja se može povezati s krčenjem šuma, gubitkom biološke raznolikosti ili izrabljivanjem lokalnih zajednica u inozemstvu?

Učenici izrađuju letak s često postavljenim pitanjima ili web-stranicu za pomoć potrošačima pri donošenju informiranih odluka prilikom kupovine. Svoja često postavljena pitanja provjeravaju sa svojim prijateljima i svojom obitelji.

Mijenjaju li u skladu s njima svoje navike?

KORISNI IZVORI

[Europski zeleni plan](#)

[Europska agencija za okoliš](#)

[Mladi i klima](#)

[Projekti kohezijske politike u vašoj zemlji i regiji](#)

[Više podataka o financiranju iz kohezijskih fondova EU-a](#)

[Zeleni izvori za nastavnike](#)

POPIS PRIMJERA PROJEKATA

Država	Tema	Naziv projekta	Kratak opis	Dodatne informacije na:
Austrija	Hrana	Austrijske i njemačke tvrtke razvijaju hranu na biljnoj bazi	Prekomjerna konzumacija mesa pridonosi klimatskim promjenama i brojnim zdravstvenim problemima. Stoga su u sklopu ovog projekta poduzetnici i istraživači razvili prirodne alternative za meso na biljnoj osnovi.	DE EN
Belgija	Proizvodnja/ potrošnja	Održiva zanimanja za osobe s invaliditetom	Ovaj projekt podržava zelene poslove za osobe s invaliditetom, npr. usluge popravka i recikliranja.	FR , NL EN
Bugarska	Selidba/ putovanje	„Prohodni” gradovi omogućuju čišće i sigurnije prostore	Projekt pomaže 10 gradova dunavske regije pri smanjenju emisija, buke i zakrčenja na ulicama poboljšavanjem uvjeta za pješake. Gradovi koji su prilagođeni pješacima ugodnija su mjesta za život, sigurniji su i zdraviji.	BG CZ , DE , EN , HR , HU , RO , SI , SK
Hrvatska	Zgrade/ stanovanje	Obnove radi uštede energije u osnovnoj školi	Osnovna škola Nikole Tesle u Rijeci nakon opsežne obnove danas troši upola manje energije za grijanje nego prije obnove.	HR EN
Cipar	Očuvanje prirode	Održavanje čistoće naših oceana	Lokalni dužnosnici, škole i zajednice u Grčkoj, na Cipru, u Albaniji i Bugarskoj zajedno su poduzeli mjere protiv onečišćenja mora. Prikupljali su otpad na plaži i raspravljali o strategijama za smanjivanje otpada na lokalnoj razini.	EL HR

POPIS PRIMJERA PROJEKATA

Država	Tema	Naziv projekta	Kratak opis	Dodatne informacije na:
Češka Republika	Selidba/ putovanje	Nova biciklistička staza u sjeverozapadnoj Češkoj Republici	Kako bi se osiguralo da se građani sigurno mogu voziti biciklom na posao i školu, zajednice sjeverozapadne Češke Republike izgradile su biciklističku stazu uz užurbanu cestu.	CZ EN
Danska	Zgrade/ stanovanje	Danski otok omogućuje energiju okolinu	Na Energetskoj akademiji Samsø posjetitelji mogu naučiti sve o potencijalu obnovljivih izvora energije. Akademija se nalazi na „obnovljivom otoku” Samsøu, koji proizvodi većinu potrebne energije iz lokalnih i obnovljivih izvora.	DA EN , DE , FR
Estonija	Selidba/ putovanje	Dijeljenje bicikala u Tartuu	Tartu ima novi program dijeljenja bicikala koji građanima olakšava kretanje gradom – bez automobila i bez emisija. To je najveća mreža za dijeljenje bicikala u baltičkoj regiji.	EE EN
Finska	Očuvanje prirode	Borba protiv plastičnog otpada u Baltičkom moru	Da bismo ograničili onečišćenje mora, moramo znati odakle taj otpad potječe. Projektni partneri iz Finske, Švedske i Latvije stoga su istražili kako plastični otpad pronalazi put od gradskih područja do Baltičkog mora.	FI EE , EN , SE , LV

POPIS PRIMJERA PROJEKATA

Država	Tema	Naziv projekta	Kratak opis	Dodatne informacije na:
Francuska	Hrana	Francuska i Ujedinjena Kraljevina prihvaćaju izazov hladne hrane	U sklopu projekta razvijena je aplikacija koja korisnicima omogućuje praćenje utjecaja svojeg obroka na okoliš i na taj ih način potiče da odaberu održiviju hranu.	FI EN
Njemačka	Proizvodnja/potrošnja	Preobrazba pustoši u živahan javni prostor	Tim su projektom stari željeznički teretni terminal i ranžirni kolodvor u Leipzigu pretvoreni u prostore za stanovanje. Sada pružaju mogućnosti za lokalne djelatnosti i inicijative, kao i zdravu okolinu za aktivnosti na otvorenome.	DE EN
Grčka	Zgrade/stanovanje	Grčka i Sjeverna Makedonija ujedanjuju snage za uštedu energije	Međugranični projekt okupio je lokalne vlasti, tvrtke i škole iz Grčke i Republike Sjeverne Makedonije u cilju poboljšanja energetske učinkovitosti javnih zgrada. Projekt isto tako podiže svijest lokalnog stanovništva i organizacija o upotrebi energije i zaštiti okoliša.	EL EN
Mađarska	Očuvanje prirode	Potpورا za gradske zelene površine	Zajedno sa skupinama zajednica, stanicarima i lokalnim vlastima projektom se pomoglo pri ponovnom oživljavanju napuštenih područja i povećanju broja posjetitelja gradskih zelenih površina.	HU CZ , DE , EN , HR , IT , PL , SI

POPIS PRIMJERA PROJEKATA

Država	Tema	Naziv projekta	Kratak opis	Dodatne informacije na:
Irska	Proizvodnja/ potrošnja	Pretvaranje otpadne opreme za ribolov u poslovne mogućnosti	Ovim se projektom čisti okoliš te se istodobno pomaže lokalnim, malim i srednjim poduzećima da otpad pretvore u nove mogućnosti. Zajedno su partneri iz Irske, Ujedinjene Kraljevine i Norveške istražili kako se odjeća i građevni materijal mogu proizvesti od odbačene ribolovne opreme i zatim staviti na tržište pomoću eko-oznaka.	EN
Italija	Hrana	Održive školske kantine	Mreža BioCanteens Transfer Network upotrebljava lokalno uzgojene, organske namirnice za pripremu školskih obroka u cilju zaštite zdravlja ljudi i okoliša.	IT , BG , EL , EN , FR , PT , RO
Latvija	Očuvanje prirode	Estonija i Latvija ujinjuju snage za sigurniju obalu	Cilj je ovog projekta zaštititi morski okoliš boljom koordinacijom Latvijskih i Estonskih službi za spašavanje te boljom opremom i infrastrukturom. Na taj način te dvije zemlje mogu brzo reagirati na izljev nafte ili druge prijetnje, smanjujući učinak na morske životinje i ekosustave.	LV , EE , EN
Litva	Proizvodnja/ potrošnja	Cannamella: Od strasti do strastvenog poslovanja	Uz potporu EU-a, mlada litavska poduzetnica pokrenula je Cannamellu, robnu marku prirodne, ekološki odgovorne i ručne izrade karamela.	LT , EN

POPIS PRIMJERA PROJEKATA

Država	Tema	Naziv projekta	Kratak opis	Dodatne informacije na:
Luksemburg	Zgrade/ stanovanje	Drugi život za otpad od građevinarstva i rušenja	Jeste li se ikada zapitali što se događa sa svim otpadom kada se zgrada izgradi ili sruši? To je važno pitanje za zaštitu okoliša jer beton ima veliki ugljični otisak. Stoga ovaj projekt istražuje načine recikliranja građevinskog otpada i otpada od rušenja građevina.	DE FR EN
Malta	Proizvodnja/ potrošnja	Nova infrastruktura za obradu otpadnih voda na Malti	Projektom se izgradilo novo postrojenje za obradu otpadnih voda i povezalo ga na postojeći sustav odvodnje. Postrojenje može obraditi otpadnu vodu 500 000 ljudi i spriječiti ispuštanje štetnih tvari u okoliš.	MT EN
Nizozemska	Selidba/ putovanje	Pionirski solarni automobil izrađen u Nizozemskoj	Bivši studenti na Sveučilištu Eindhoven razvili su automobil na solarno napajanje koji privlači zanimanje iz cijelog svijeta. Njihovo istraživanje utire put prijevozu s manje onečišćenja.	NL EN
Poljska	Hrana	Istraživanje ciklusa otpada od hrane	Projektom se pomaže pri preraspodjeli viška hrane i podiže svijest o načinima sprječavanja prehrambenog otpada. U sklopu projekta Food Waste Hackathon projektni su partneri pozvali dizajnere aplikacija i informatičke entuzijaste da razviju nove ideje koje će ljudima pomoći bacati manje hrane.	PL CZ , DE , EN , IT

POPIS PRIMJERA PROJEKATA

Država	Tema	Naziv projekta	Kratak opis	Dodatne informacije na:
Portugal	Očuvanje prirode	Zaštita morskog života u laguni Ria de Aveiro	Morski biolozi, borci za zaštitu prirode i spasilačke službe udružili su se kako bi zaštitili morski okoliš u laguni Ria de Aveiro. Na primjer, spašavaju životinje nakon izljeva nafte.	PT EN
Rumunjska	Hrana	Urbana poljoprivreda promiče socijalnu uključivost	Ovim se projektom urbana poljoprivreda upotrebljava za poticanje građana da se uključe u održivi lokalni razvoj. Osobe s rizikom od isključenja – npr. siromašni, nezaposleni, Romi, starije osobe, žene i mladi – osnažit će se za sudjelovanje u lokalnom donošenju odluka te da time svoje zajednice učine boljim mjestima za život.	RO BG , CZ , DE , EN , HU , SK , SI
Slovačka	Hrana	Vraćanje pčelarstva u srce ruralnog života	Pčele su važne za bioraznolikost i poljoprivrednu proizvodnju, no broj pčela stalno se smanjuje. Cilj je navedenih projekata prekinuti taj trend izgradnjom modela košnica, muzeja pčelarstva, obrazovnih ustanova i postrojenja za preradu pčelinjih proizvoda.	SK EN , FR , HU
Slovenija	Zgrade/ stanovanje	Čuvari „energetski pametne“ škole	Projektom su se obučavali učenici da postanu „energetski pametni čuvari“ koji pomažu štedjeti energiju u svojim školama.	SI DE , EN , HR , IT , HU , PL

POPIS PRIMJERA PROJEKATA

Država	Tema	Naziv projekta	Kratak opis	Dodatne informacije na:
Španjolska	Selidba/ putovanje	Štednja energije na željezničkim i autobusnim postajama	Tim se projektom željezničke i autobusne postaje učinilo pogodnijima za okoliš, primjerice postavljanjem solarnih panela i ugradnjom energetske štedljivih svjetiljki. Novac koji su prijevoznici uštedjeli zbog nižih računa za električnu energiju upotrijebio se kako bi postaje bile udobnije putnicima.	ES EN
Švedska	Očuvanje prirode	Povećanje broja arktičkih lisica u sjevernoj Skandinaviji	Projektom se pojačavaju naponi oko spašavanja ugrožene arktičke lisice u Skandinaviji. U tu svrhu uspostavljena je prekogranična mreža javnih tijela i istraživačkih instituta iz Norveške, Švedske i Finske.	SE EN , FI

DING DONG

**READY FOR
THE GREEN
CHALLENGE!**

@EUinmyRegion — #dingdongEU

